

Mateřská škola Paraplíčko, Havířov, příspěvková organizace

Projekt aktivit v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

„RUKU V RUCE S PŘÍRODOU“

Zpracováno podle metodického pokynu MŠMT k EVVO č.j. 16745/2008 a v návaznosti na ŠVP pro MŠ Paraplíčko, Havířov – „Vnímáme svět jinými očima“.

Vypracovala: Mgr. Šárka Chobotová – ředitelka školy + Bc. Leona Cesarová - koordinátor EVVO

Termín realizace: září 2017 – prosinec 2018

Předškolní věk je klíčovým obdobím pro položení základů přírodovědné gramotnosti. Rozvíjejí se v něm citový vztah k přírodě (environmentální senzitivita), estetické vnímání, komunikační a badatelské dovednosti. Pomáhají utvářet hygienické návyky. Utváří se vzájemné vztahy člověka a přírody.

Nejcennějšími metodami k získávání znalostí a dovedností je přímé pozorování, prožitkové učení a nápodoba vzoru chování dospělých.

Problematika environmentální výchovy dítěte předškolního věku prolíná všemi vzdělávacími oblastmi školního vzdělávacího programu, což vede k jeho trvale udržitelnému rozvoji.

1. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU PROBLEMATIKY EVVO

Filosofií mateřské školy je vytvářet podmínky pro všestranný harmonický rozvoj osobnosti dětí se specifickými vzdělávacími potřebami s přihlédnutím k jejich individuálním zvláštnostem a potřebám, vést děti k osvojování zdravého životního stylu, samostatnosti a schopnosti umět se uplatnit ve společenském životě.

V současné době má škola dvě třídy pro zrakově postižené děti s kapacitou 14 dětí na třídu a jednu třídu pro děti s postižením „Autismus“ s kapacitou 6-8 dětí. Ve třídách pro děti se zrakovým postižením jsou individuálně i skupinově integrovány děti se zrakovým, mentálním, sluchovým, tělesným postižením a s diagnózou autismu.

Při všech výchovně vzdělávacích činnostech je upřednostňováno rozvíjení smyslového vnímání coby základu veškerého přirozeného poznávání. Při práci s dětmi postupujeme s maximálním zřetelem k

rozdílnosti výchovně vzdělávacích potřeb jednotlivých dětí, hledáme individuálně optimální cesty a přístupy, improvizujeme a průběžně kombinujeme v tom, co kdy kterému dítěti nabídneme ve snaze poskytnout v různých formách výchovu a vzdělávání jedinci se specifickými vzdělávacími potřebami v co možná nejméně restriktivním prostředí, které optimálně odpovídá jeho skutečným potřebám. Toto učení zakládáme především na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, ve skupinách a individuálně. Tyto metody, formy a postupy aplikujeme rovněž v rámci environmentální výchovy dětí, která je nedílnou součástí ŠVP. K rozšíření a prohloubení této stále velmi aktuální problematiky hledáme nové náměty, nápady. Rozšiřujeme nabídku učebních pomůcek EVVO, uskutečňujeme pro děti setkávání se zvířaty domácími i hospodářskými – výlety, exkurze, návštěvy cvičených psů v MŠ (agility, asistenční pes,...). Celoročně organizujeme aktivity k rozvíjení přírodovědné gramotnosti dětí, pozitivního vztahu k přírodě, podporujeme zájem dětí zkoumat okolní svět. Dlouhodobě zaměřujeme pozornost na šetření energiemi. V loňském roce jsme na zahradě vybudovali pařezovou stezku pro rozvoj hrubé motoriky. Řadu let se účastníme soutěže ve sběru starého papíru, výtvarných soutěží zaměřených na problematiku EVVO – letos 2. místo v soutěži „Teplo očima dětí“ (HTS a.s. Havířov), účast v soutěži Mytí rukou – proč, kdy a jak? (Státní zdravotní ústav Brno).

2. ODŮVODNĚNÍ ŽÁDOSTI

V realizaci zajímavých a pro děti s postižením nanejvýš užitečných nápadů nám brání nedostatek finančních prostředků v rozpočtu školy. S ohledem na nízký počet dětí ve škole (druh postižení, kapacita školy, atd.) narážíme rovněž na vysoké finanční nároky na realizaci aktivit ze strany případných dodavatelů v přepočtu na jedno dítě. Spoluúčast rodičů na financování akcí a aktivit by proto byla velmi vysoká. Například: cena dopravy, časově omezené akce – divadla, canisterapie, felinoterapie v MŠ. Realizace těchto aktivit právě ve škole je z ohledu na závažnost postižení většiny dětí nezbytná (imobilita, sociální izolovanost a fixace na známé prostředí).

3. ÚČEL PŘÍSPĚVKU, CÍL PROJEKTU

Příspěvek bude použit na zvýšení kvality výchovně vzdělávacích činností mateřské školy, estetizaci prostředí, ve kterém se zdravotně postižené děti každodenně pohybují a na jejich aktivní účast na environmentálních projektech školy.

Cílem projektu je rozšířit aktivity zaměřené na environmentální výchovu, vzdělávání a osvětu dětí v naší MŠ, které by zároveň mohly pomoci zlepšit kvalitu jejich života a podpořit zdravý životní styl.

4. VYMEZENÍ CÍLOVÉ SKUPINY

děti se zdravotním postižením od 2-7 let věku	cca 30
pedagogičtí pracovníci	9

5. POPIS PROJEKTU V RÁMCI IMPLEMETNACE S PRŮŘEZOVÝM TÉMATEM ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA VE ŠVP

Dlouhodobé cíle EVVO školy

- ❖ vypěstovat v dětech kladný vztah životnímu prostředí
- ❖ poznávání okolí školy
- ❖ poznávání našeho regionu
- ❖ naučit děti pečovat a vážit si prostředí kolem nás (prostředí školy a školní zahrady) seznámení s problematikou ochrany přírody a krajiny
- ❖ zapojení školní zahrady do vzdělávacích činností – vybudování pocitového chodníčku, hmyzího domečku, pozorování stromů, květin, živočichů, atd.
- ❖ výchova a vzdělávání dětí k trvale udržitelnému rozvoji
- ❖ pořádání vycházek, výletů, exkurzí a pobytů v přírodě
- ❖ výzdoba tříd, šaten a vestibulu s poukazem na ekologii – tvorba z přírodních materiálů, ukázka ochrany přírody a zdraví
- ❖ kontrola záznamů o činnosti spojených s EVVO ve třídách koordinátorem EVVO
- ❖ zajištění personální podpory- vzdělávání školního koordinátora EVVO a pedagogických pracovníků, jmenování členů EKOTýmu z řad zaměstnanců
- ❖ spolupráce s myslivci – sběr kaštanů a žaludů pro lesní zvěř
- ❖ dodržovat ekologický a zdravý způsob života v jednotlivých třídách:

větrání, správné osvětlení, šetrné zacházení s materiálem, zamezit zbytečnému plýtvání energií i vodou průběžné sledování smogové situace – webový portál ISCO, aktuální vyhodnocování délky pobytu venku, náhradní činnosti – pohybové centrum, infrasauna, multisenzorické centrum, vytvoření koutku živé přírody ve třídách (péče o květiny), sběr recyklovatelných surovin a třídění odpadu (papír, plast, sklo), sběr nebezpečného odpadu – baterie, atd.

Zapojení do projektů a akcí s tematikou EVVO pro školní rok 2017– 2018

- ❖ jednodenní výlet dětí na Jarošův statek ve Studénce - s výukou EVVO
- ❖ krátkodobé třídní projekty zaměřené na významné dny spojené s ekologií – Den Země, Den zvířat, Den bez aut...
- ❖ účast na akci ke Dni Země pořádané Statutárním městem Havířov
- ❖ školní projekty vycházející z projektů „Recyklohraní“, „Škola v lese, les ve škole“, „Plastožrout“.
- ❖ školní projekt- Bádáme, učíme se a pracujeme na školní zahradě
- ❖ školní projekt Ekologizace a estetizace prostředí školy (propojení EVVO a VV)
- ❖ pokračování ve sběru papíru – soutěž Sbíráme s panem Popelou (ASA a.s.)
- ❖ pokračování ve sběru Pet-víček – spojení charitativní akce a EVVO
- ❖ prezentace EVVO na webových stránkách školy
- ❖ prezentace EVVO v místních periodikách

6. METODY A FORMY REALIZACE PROJEKTU

- pozorování, napodobování, srovnávání, experimentování
- třídění, vyhodnocování
- činnosti k rozvíjení přírodovědné gramotnosti
- exkurze, vycházky, výlet
- Didaktické a námětové hry
- praktické činnosti
- výtvarné aktivity a fotodokumentace
- prezentace a propagace vědomostí a dovedností
- diskuse, plánování, analýza
- tvorba výstupů

7. RÁMCOVÝ ČASOVÝ HARMONOGRAM PROJEKTU

podzim 2017

- ❖ přihlášení do soutěže ve sběru starého papíru
- ❖ pořízení kontejnerů na třídění odpadů do jednotlivých tříd, školní kuchyně a na školní zahradu – použití příspěvku z rozpočtu MSK ve výši 10,5 tis. Kč
- ❖ nové environmentální prvky do zahrady – hmyzí domeček - použití příspěvku z rozpočtu MSK ve výši 1 tis. Kč
- ❖ vzdělávání pedagogů v EVVO dle aktuální nabídky - použití příspěvku z rozpočtu MSK do výše 1,5 tis. Kč
- ❖ zahájení terapií s účastí zvířete - použití příspěvku z rozpočtu MSK ve výši cca 3 tis. Kč
- ❖ vycházky do okolí, do lesa
- ❖ pracovní a výtvarné činnosti – estetizace prostor školy
- ❖ sběr přírodnin, spolupráce s myslivci
- ❖ krátkodobý projekt „Den stromů“, zasazení jehličnatého stromu na školní zahradě
- ❖ činnosti k rozvíjení přírodovědné gramotnosti
- ❖ podzimní úpravy školní zahrady – hrabání listů s účastí rodičů a dětí
- ❖ „Červený den“, „Ovocný den“
- ❖ výstava výrobků z přírodnin
- ❖ výroba dýňových strašidel – „Podzimní strašení“ akce s rodiči
- ❖ „Uzamykání zahrady“ – akce s rodiči
- ❖ analýza, plánování a zajištění aktivit v rámci pedagogické rady

zima 2017 - 2018

- ❖ ekohrátky – pracovní a výtvarné činnosti z netradičních materiálů - odpady
- ❖ péče o ptactvo v zimních měsících na školní zahradě, instalace krmítek a ptačí budky, nákup krmiva použití příspěvku z rozpočtu MSK ve výši cca 0,2 tis. Kč
- ❖ beseda s myslivci a předání nasbíraných kaštanů a žaludů pro lesní zvěř
- ❖ terapie s účastí zvířete - použití příspěvku z rozpočtu MSK ve výši cca 3 tis. Kč
- ❖ vycházky do okolí, do lesa
- ❖ pracovní a výtvarné činnosti – estetizace prostor školy

- ❖ vzdělávání pedagogů v EVVO dle aktuální nabídky
- ❖ třídění odpadů
- ❖ nákup metodických a pracovních listů s EVVO tematikou použití příspěvku z rozpočtu MSK ve výši cca 0,5 tis. Kč
- ❖ sběr starého papíru, víček z PET lahví
- ❖ činnosti k rozvíjení přírodovědné gramotnosti – pokusy a hry se sněhem
- ❖ prezentace EVVO aktivit
- ❖ nákup odborné literatury použití příspěvku z rozpočtu MSK ve výši 1 tis. Kč
- ❖ „Bílý den“
- ❖ nákup ekologicky šetrných čisticích a hygienických prostředků
- ❖ analýza, plánování a zajištění aktivit v rámci pedagogické rady
- ❖ písemné hodnocení EVVO projektu

jaro 2018

- ❖ krátkodobé třídní projekty ke Dni Země (22. 4. – UNESCO), účast na celoměstské akci
- ❖ nákup zeminy, okrasných květin, nářadí pro děti použití příspěvku z rozpočtu MSK ve výši cca 3 tis. Kč
- ❖ estetizace prostředí školy a školní zahrady – „Malí zahradníci“
- ❖ vytvoření koutků živé přírody v třídách - použití příspěvku z rozpočtu MSK ve výši cca 1 tis. Kč
- ❖ nákup materiálu a vybudování pocitového chodníčku na školní zahradě – „Zdravé nožky“ (zapojení rodičů a partnerů školy) - použití příspěvku z rozpočtu MSK ve výši 20 tis. Kč
- ❖ „Zelený den“, „Zeleninový den“
- ❖ výsev semen do květináčů a pozorování růstu rostlin - použití příspěvku z rozpočtu MSK ve výši cca 1 tis. Kč
- ❖ úklid školní zahrady, nátěr zahradních herních prvků – akce s rodiči
- ❖ světový „Den vody“ (22. 3.) „Den meteorologie“ (23. 3.)
- ❖ týdenní projekt „Týden zdraví“, světový „Den zdraví“ (7. 4.), spolupráce se Státním zdravotním ústavem v Praze - aktualizace metodických materiálů na „nástěnky Zdraví“ pro rodiče
- ❖ „Den bez aut“ – výtvarné a pracovní činnosti, výstava ekologických vozidel
- ❖ Velikonoční tvoření a výstavka velikonočních výrobků
- ❖ exkurze na rodinnou farmu – pozorování mláďat
- ❖ terapie s účastí zvířete - použití příspěvku z rozpočtu MSK ve výši cca 3 tis. Kč
- ❖ vycházky do okolí, do lesa
- ❖ pracovní a výtvarné činnosti – estetizace prostor školy
- ❖ vzdělávání pedagogů v EVVO dle aktuální nabídky
- ❖ třídění odpadů
- ❖ sběr starého papíru, víček z PET lahví
- ❖ činnosti k rozvíjení přírodovědné gramotnosti – pokusy a hry se sněhem
- ❖ analýza, plánování a zajištění aktivit v rámci pedagogické rady
- ❖ prezentace EVVO aktivit

Léto 2018

- ❖ zahradní slavnost
- ❖ módní přehlídka modelů z odpadů (plast, papír,...) s účastí rodičů
- ❖ světový „Den životního prostředí“(5. 6.)
- ❖ výlet na Jarošův statek použití příspěvku z rozpočtu MSK ve výši cca 7,5 tis. Kč
- ❖ terapie s účastí zvířete použití příspěvku z rozpočtu MSK ve výši cca 2 tis. Kč
- ❖ vycházky do okolí, do lesa
- ❖ pracovní a výtvarné činnosti – estetizace prostor školy
- ❖ třídění odpadů
- ❖ pokračování ve sběru starého papíru, víček z PET lahví
- ❖ vyhodnocení soutěže „Sbíráme s panem Popelou“, nákup odměn a ocenění dětí - použití příspěvku z rozpočtu MSK ve výši 3 tis. Kč
- ❖ účast na akci organizované městem „Havířov v květech“
- ❖ odvoz baterií a drobných elektrospotřebičů
- ❖ výchovně vzdělávací činnosti na školní zahradě – „Zdravé nožky“ – využití pařezové stezky a nově vybudovaného pocitového chodníčku
- ❖ péče o květiny
- ❖ analýza, plánování a zajištění aktivit v rámci pedagogické rady
- ❖ písemné hodnocení EVVO projektu

podzim 2018

- ❖ přihlášení do soutěže ve sběru starého papíru
- ❖ navázání spolupráce s ekologickým sdružením „Tereza“ nebo „Vita“
- ❖ zahájení terapií s účastí zvířete - použití příspěvku z rozpočtu MSK ve výši cca 3 tis. Kč
- ❖ vycházky do okolí, do lesa
- ❖ pracovní a výtvarné činnosti – estetizace prostor školy
- ❖ sběr přírodnin, spolupráce s myslivci
- ❖ krátkodobý projekt „Den stromů“, revitalizace zeleně před MŠ po rekonstrukci budovy - společné zasazení okrasných stromků a keřů použití příspěvku z rozpočtu MSK ve výši cca 6 tis. Kč
- ❖ činnosti k rozvíjení přírodovědné gramotnosti
- ❖ podzimní úpravy školní zahrady – hrabání listů s účastí rodičů a dětí
- ❖ výstava výrobků z přírodnin
- ❖ výroba lampiónů - „Uspávání zahrady“ – akce s rodiči
- ❖ „Halloween“ dlabání a zdobení dýní - akce s rodiči
- ❖ pokračování v třídění odpadů
- ❖ sběr starého papíru, víček z PET lahví
- ❖ analýza, plánování a zajištění aktivit v rámci pedagogické rady

prosinec 2018

- ❖ ekohrátky – pracovní a výtvarné činnosti z netradičních materiálů - odpady
- ❖ péče o ptactvo v zimních měsících na školní zahradě, instalace krmítek a ptačí budky, nákup krmiva
- ❖ beseda s myslivci a předání nasbíraných kaštanů a žaludů pro lesní zvěř
- ❖ terapie s účastí zvířete - použití příspěvku z rozpočtu MSK ve výši cca 1 tis. Kč

- ❖ vycházky do okolí, do lesa
- ❖ pracovní a výtvarné činnosti – estetizace prostor školy
- ❖ vzdělávání pedagogů v EVVO dle aktuální nabídky
- ❖ třídění odpadů
- ❖ sběr starého papíru, víček z PET lahví
- ❖ činnosti k rozvíjení přírodovědné gramotnosti – pokusy a hry se sněhem
- ❖ prezentace EVVO aktivit
- ❖ nákup odborné literatury
- ❖ „Bílý den“
- ❖ nákup ekologicky šetrných čisticích a hygienických prostředků
- ❖ analýza, plánování a zajištění aktivit v rámci pedagogické rady
- ❖ písemné hodnocení EVVO projektu

8. ZPŮSOB HODNOCENÍ EFEKTIVITY VČETNĚ UDRŽITELNOSTI PROJEKTU

Průběh, plnění cílů, způsob realizace, časový harmonogram a kvalitu projektu bude průběžně sledován a hodnocen ředitelkou školy a koordinátorkou EVVO.

Diskuse k průběhu projektu bude pravidelně zařazována na pedagogické rady.

Za soulad TVP s projektem a zajištění jednotlivých aktivit odpovídají třídní učitelky nebo předem stanová odpovědná osoba.

Písemné hodnocení realizace projektu dle jeho struktury bude vypracováno koordinátorkou EVVO a ředitelkou školy v prosinci 2017, v červenci 2017 a v prosinci 2018.

Na základě hodnocení projektu bude zpracován plán EVVO pro následující období (leden 2019-červen 2020), popřípadě nový projekt s možností získání prostředků z jiných zdrojů (MSK, Statutární město Havířov, atd.).